REPORTAJE

‘Gays’ en el ocaso

Los homosexuales mayores de 65 años tienen dificultades para encajar en los servicios pensados para el resto de la población ≡ Algunos acaban en psiquiátricos tras recibir el rechazo de residentes de geriátricos

MERCÈ CONESA
BARCELONA

Es homosexual, y hace tiempo que vive bajo mínimos por culpa del sida. Ya no puede desprenderse de la silla de ruedas. No tiene familia y roza la *tercera edad*. Lleva un par de años de geriátrico en geriátrico. **«El resto de abuelos pronto sabían que tenía el sida y, abiertamente, sin tapujos, le tildaban de maricón»,** explica un buen amigo de ese hombre que, por fin, ha encontrado el lugar idóneo para vivir: una residencia de enfermos mentales. **«Dice que allí hay menos agresividad»,** explica ese amigo.

«No es lógico que, después de tantos años de lucha por normalizar la homosexualidad, ahora, de viejos, tengamos que acabar en psiquiátricos, porque en los geriátricos nos vemos rechazados», señala Rubén Tosoni, presidente de Gais Positius. Esta asociación ha elaborado un riguroso informe sobre la situación y necesidades de los *gays* mayores de 65 años.

►► **Denunciantes** ▷ Rubén Tosoni, Juan Mena y Esteban Fernández, de Gais Positius. FERRAN NADEU

Sin apoyo familiar

Es un colectivo al que el franquismo obligó a esconder su orientación sexual. No tienen descendencia y la familia, si la hubo, la perdieron por el camino de reconocerse a si mismos. Su soledad les obliga a plantearse la incapacidad de la vejez en un geriátrico.

Gais Positius, a partir de baremos internacionalmente reconocidos, calcula que en Catalunya hay 43.000 *gays* mayores de 65 años, entre los que se cuentan muchos de los 40.000 homosexuales seropositivos catalanes estimados.

«Las residencias para la *gent gran* viven una realidad distinta a la nuestra –explica Rubén–**. Los que allí residen son personas que, por la época que les tocó vivir, tienen una imagen distorsionada de la homosexualidad y aún piensan que el sida se contagia sólo por estar cerca de un seropositivo. La consecuencia es que los *gays* si llegan a un geriátrico se sienten, de nuevo, discriminados».**

Un colectivo específico

El presidente de Gais Positius saca a colación un dato que confirma el olvido social de la *gent gran gay*. **«Por ejemplo, se han montado pisos para toxicómanos seropositivos, porque se sabe que es un colectivo específico. ¿Por qué no puede serlo el homosexual?»,** se pregunta. Gais Positius no pide recursos ajenos a la red normalizada. **«Sólo que se tenga en cuenta nuestra especificidad»,** insiste Rubén.

Volver a la vida

Los problemas no acaban en la vertiente residencial. Gracias a los avances de la medicación, muchos seropositivos que tuvieron durante largo tiempo la baja laboral, ahora podrían volver a trabajar. **«Pero, ¿quién le da trabajo a un disminuido por ser seropositivo?»,** vuelve a preguntarse Ruben Tosoni.

► EL COLECTIVO

Una asociación estima que en Catalunya hay 43.000 jubilados ‘gays’

Con 40 o 45 años, con la formación laboral desfasada por los años de baja laboral, con antecedentes sanitarios de enfermo y, muchas veces, con la lipodistrofia que deja el VIH (los rasgos de la cara quedan muy marcados) y que es como una tarjeta de visita, volver a trabajar es una quimera. **«La única solución es seguir viviendo con la pensión no contributiva de 45.000 pesetas que nos toca. Y sin apoyo familiar, o de otro tipo, eso es muy complicado»,** afirma el portavoz de la organización.

Gais Positius, con el apoyo de la Coordinadora Gai Lesbiana de Catalunya, ha transmitido los problemas que viven estos colectivos a todas las administraciones catalanas. Piden soluciones para que sus ancianos no tengan que volver a vivir en la clandestinidad. ≡

+ datos UNA VIDA BAJO LA REPRESIÓN

LA VIDA DE LOS ‘GAYS’ QUE HOY ESTÁN EN LA DENOMINADA ‘TERCERA EDAD’ ESTUVO MARCADA POR LA PERSECUCIÓN PÚBLICA, LA MOFA SOCIAL Y LA CLANDESTINIDAD HASTA LA LLEGADA DE LA CONSTITUCIÓN

::Los militares

El Código de Justicia Militar, de 1945, consideraba la homosexualidad como un delito contra el honor militar, con penas de hasta seis años de prisión.

::Como delincuentes

La ley de vagos y maleantes, de 1954, incluía el castigo y la persecución de los *gays*. En 1970, le sustituyó la ley de peligrosidad y rehabilitación social, que también incluía su internamiento.

::El alivio

La Constitución, de 1978, fue un alivio para los homosexuales. Pero hasta 1988 no se derogó el castigo de la homosexualidad previsto en el Código Penal.

REPORTATGE

Homosexuals a l'ocàs

Els gais més grans de 65 anys tenen dificultats per encaixar en els serveis pensats per a la resta de la població ≡ Alguns acaben en psiquiàtrics després de rebre el rebuig de residents de geriàtrics

MERCÈ CONESA
BARCELONA

És homosexual, i fa temps que viu sota mínims per culpa de la sida. Ja no es pot desprendre de la cadira de rodes. No té família i s'acosta a la tercera edat. Fa un parell d'anys que va de geriàtric en geriàtric. **«La resta d'avis aviat sabien que tenia la sida i, obertament, sense embuts, el titllaven de maricon»,** explica un bon amic d'aquest home que, finalment, ha trobat el lloc idoni per viure: una residència de malalts mentals. **«Diu que allà hi ha menys agressivitat»,** explica aquest amic.

«No és lògic que, després de tants anys de lluita per normalitzar l'homosexualitat, ara, de vells, haguem d'acabar en psiquiàtrics, perquè als geriàtrics ens veiem rebutjats», assenyala Rubén Tosoni, president de Gais Positius. Aquesta associació ha elaborat un rigorós informe sobre la situació i les necessitats dels gais més grans de 65 anys.

►► **Denunciants** ▷ Rubén Tosoni, Juan Mena i Esteban Fernández, de Gais Positius. FERRAN NADEU

Sense suport familiar

És un col·lectiu a qui el franquisme va obligar a amagar la seva orientació sexual. No tenen descendència i la família, si hi va ser, la van perdre pel camí de reconèixer-se a si mateixos. La soledat els obliga a plantejar-se la incapacitat de la vellesa en un geriàtric.

Gais Positius, a partir de barems internacionalment reconeguts, calcula que el total de gais més grans de 65 anys a Catalunya és de 43.000, entre els quals hi ha molts dels 40.000 homosexuals seropositius catalans estimats.

«Les residències per a la gent gran viuen una realitat diferent de la nostra –explica Rubén–. **Els que hi resideixen són persones que, per l'època que els va tocar viure, tenen una imatge distorsionada de l'homosexualitat i encara pensen que la sida s'encomana només per estar a prop d'un seropositiu. La conseqüència és que els gais, si arriben a un geriàtric, se senten, novament, discriminats».**

Un col·lectiu específic

El president de Gais Positius mostra una dada que confirma l'oblit social de la gent gran gai. **«Per exemple, s'han muntat pisos per a toxicòmans seropositius, perquè se sap que és un col·lectiu específic. ¿Per què no pot ser-ho l'homosexual?»,** es pregunta. Gais Positius no demana recursos de fora de la xarxa normalitzada. **«Només que es tingui en compte la nostra especificitat»,** insisteix Rubén.

Tornar a la vida

Els problemes no acaben en el vessant residencial. Gràcies als avenços de la medicació, molts seropositius que van tenir durant molt de temps la baixa laboral, ara podrien tornar a treballar. **«Però, ¿qui li dóna feina a un disminuït per ser seropositiu?»,** torna a preguntar-se Rubén Tosoni.

► EL COL·LECTIU

Una associació estima que a Catalunya hi ha 43.000 jubilats gais

Amb 40 o 45 anys, amb la formació laboral desfasada pels anys de baixa laboral, amb antecedents sanitaris de malalt i, moltes vegades, amb la lipodistròfia que deixa el VIH (els trets de la cara queden molt marcats) i que és com una targeta de visita, tornar a treballar és una quimera. **«L'única solució és seguir vivint amb la pensió no contributiva de 45.000 pessetes que ens toca. I sense suport familiar, o d'un altre tipus, això és molt complicat»,** afirma el portaveu de l'organització.

Gais Positius, amb el suport de la Coordinadora Gai Lesbiana de Catalunya, ha transmès els problemes que viuen aquests col·lectius a totes les administracions catalanes. Demanen solucions perquè els seus avis no hagin de tornar a viure a la clandestinitat. ≡

+ dades UNA VIDA SOTA LA REPRESSIÓ

LA VIDA DELS GAIS QUE AVUI ESTAN A LA DENOMINADA 'TERCERA EDAT' HA ESTAT MARCADA PER LA PERSECUCIÓ PÚBLICA, LA MOFA SOCIAL I LA CLANDESTINITAT FINS A L'ARRIBADA DE LA CONSTITUCIÓ

::Com delinqüents

La *ley de vagos y maleantes*, del 1954, incloïa el càstig i la persecució dels gais. El 1970, la va substituir la llei de perillositat i rehabilitació social, que també n'incloïa l'internament.

::Els militars

El Codi de Justícia Militar, del 1945, considerava l'homosexualitat com un delicte contra l'honor militar, amb penes de fins a sis anys de presó.

::La millora

La Constitució, del 1978, va ser una millora per als homosexuals. Però fins al 1988 no es va derogar el càstig de l'homosexualitat previst en el Codi Penal.